

[Jens Møller]

vores største problem, at vi har ca. 200.000 mennesker, der går uden arbejde, deriblandt mange unge, for hvem det kan være noget af en katastrofe. Men vi må her samtidig gøre os klart, hvad regeringen jo også har oplyst, at der i dag er flere mennesker beskæftiget i Danmark, end der var i 1973. Men samtidig har vi langt flere arbejdsløse. Der må altså være kommet en meget stor tilgang til arbejdsmarkedet, en meget stor tilgang af forsikrede. Undersøgelser har vist, at en meget stor del af dem er kvinder. Det har undret mange, hvordan det kunne lade sig gøre, hvor de kom fra, hvorfor de netop kom ud på arbejdsmarkedet på nuværende tidspunkt. Jeg mener, at det skyldes det system, vi har, at det på dette område fungerer forkert. Jeg skal illustrere det med et eksempel, som jeg er stødt på. Det var ovre i Jylland. Der boede to familier ved siden af hinanden. Lad os kalde dem A og B – det har ikke noget med de tilsvarende politiske partier at gøre. I familien A gik konen hjemme og passede børnene og familien og fik ca. 60.000 om året i arbejdsløshedsunderstøttelse for at gøre det. I familien B gik konen også hjemme og passede familien og børnene, men fik ingenting for det. Hvad er da mere naturligt, end at fru B siger til sig selv: jeg vil også have 60.000 kr., hvorefter hun søger arbejde. Det lykkedes hende at få det, og da hun havde haft det i godt et halvt år, lykkedes det hende at blive afskediget, og nu kunne hun altså også gå hjemme og få 60.000 kr. om året for at passe børn og familie.

Jeg bebrejder ikke fru B. noget som helst i denne forbindelse. Det var vel ganske naturligt at gøre det – ja, man kunne sige, at det ville være dumt ikke at gøre det. Men vi må bare gøre os klart, at dette bliver mere og mere almindeligt, og det er en af hovedgrundene til, at vi bliver ved at have så mange arbejdsløse, som vi har, næsten uanset hvor mange vi får sat i arbejde. Dette er ved at udvikle sig til en form for folkeløn. Det er en sag, vi bliver nødt til at tage fat på på den ene eller den anden måde.

En anden sag i denne forbindelse: for at kunne sætte flere folk i arbejde skal vi have investeret noget mere i vores virksomheder, men vi ved, at det i dag koster ca. ½ mill. kr. i gennemsnit at oprette en ny arbejdsplads. Hvor skal de penge komme fra, siger man. Det er det ene problem. Men det andet, som

måske er lige så vigtigt, er: hvordan skal en virksomhed klare sig i konkurrencen, hvis den skal køre med så dyre arbejdspladser?

Der findes virksomheder i Danmark, som kører for fuld kraft og f. eks. producerer til eksport, og som kunne sælge adskilligt mere, hvis de bare kunne producere det, og så kan man spørge: ja men hvorfor bygger de så ikke, og hvorfor laver de ikke noget mere, og hvorfor får de ikke nogle flere arbejdspladser? Nej, for disse arbejdspladser vil som sagt komme til at koste ½ mill. kr. stykket, og med den rente, vi har i dag, er det en udgift på omkring 70.000 kr. pr. arbejdsplads om året oven i lønnen. Vi kan nok se, at dette er så store udgifter, at al indkomspolitik må blegne i forhold dertil. Med ret mange nye arbejdspladser i den prisklasse vil det betyde, at hele produktionen bliver for dyr, og at man ikke alene ikke kan sælge den nye produktion, men heller ikke den gamle.

Vi har derfor foreslået en ændring i hele systemet, så disse arbejdspladser kunne udnyttes noget mere, så de i stedet for kun at køre 8 timer om dagen kunne køre 12, og så med et fleksibelt system, sådan at de ansatte kunne arbejde 4, 6 eller 8 timer, alt efter som det nu passede ind i familiemønstrene rundt omkring. Alt, hvad der skal til, for at det kan lade sig gøre i alle disse mange tilfælde, hvor det er tiltrængt, er en større fleksibilitet fra arbejdsmarkedets parter side.

Det fører mig til fra denne talerstol at opfordre alle arbejdsmarkedets parter til en større solidaritet med de arbejdsløse, ikke bare i ord – det har vi hørt tit nok – men også i gerninger.

Hvis ikke det sker og sker meget snart, så mener jeg, at vi her fra folkettingen bliver nødt til at lave om på reglerne for udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse, sådan at arbejdsmarkedets parter igen bliver gjort ansvarlige også på dette område, så de på en eller anden måde kommer til at betale proportionalt med antallet af arbejdsløse. Vi kan ikke i det lange løb blive ved med at lade disse store organisationer køre friløb, bare kræve ind og kræve ind, bare lave aftaler osv. uden for alvor at tage hensyn til de arbejdsløse og så bagefter komme og forlange, at regeringen og folkettingen skal løse disse problemer, for det kan bare ikke lade sig gøre.